Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 217
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 10 januari 2017

---

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

KMO-portefeuille - Oneigenlijk gebruik

De KMO-portefeuille is een belangrijk subsidiekanaal voor kmo's. Sinds 1 april 2016 werd de KMO-portefeuille hervormd.

In het verslag van de commissie Economie van 9 oktober 2014 mocht ik kennis nemen van volgende uitspraak van de minister:

"Zodra ik of de administratie op de hoogte worden gebracht van oneigenlijk gebruik van de kmo-portefeuille, wordt er een onderzoek opgestart. Dat doen we altijd. Zoals bij alle steunmaatregelen en zeker bij laagdrempelige maatregelen zoals de kmo-portefeuille, is er altijd een risico op oneigenlijk gebruik of misbruik. Het is daarom aangewezen om bij elk vermoeden snel een onderzoek in te stellen en kordaat in te grijpen. Steekproefsgewijs voert de administratie ook datacontroles uit om eventueel oneigenlijk gebruik op te sporen."

1. Hoeveel onderzoeken naar oneigenlijk gebruik of misbruik van de KMO-portefeuille werden in 2016 opgestart? Graag een vergelijking met 2015, 2014, 2013, 2012 en 2011.

2. Wat waren de resultaten van de gevoerde onderzoeken in 2016? Graag een vergelijking met 2015, 2014, 2013, 2012 en 2011.

3. Hoeveel steun vorderde VLAIO (Agentschap Innoveren en Ondernemen) terug na een gevoerd onderzoek? Graag een vergelijking met 2015, 2014, 2013, 2012 en 2011.

4. Hoeveel dienstverleners of aanbiedingen verloren definitief of volledig hun erkenning na een gevoerd onderzoek? Graag een vergelijking met 2015, 2014, 2013, 2012 en 2011.

5. Hoe worden teambuildingsactiviteiten (komen niet in aanmerking voor de KMO-portefeuille) en opleidingen (komen in aanmerking voor de KMO-portefeuille) van elkaar gescheiden?

6. Werden bij de hervorming van de KMO-portefeuille maatregelen ingevoerd om oneigenlijk gebruik of misbruik van de KMO-portefeuille tegen te gaan?

7. Hoe beoordeelt de minister bovenstaande gegevens?

PHILIPPE MUYTERS
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

ANTWOORD
op vraag nr. 217 van 10 januari 2017
van **PETER VAN ROMPUY**

---

1. Oneigenlijk gebruik of misbruik van de kmo-portefeuille kan verschillende vormen aannemen. Om oneigenlijk gebruik te voorkomen is het van belang de risico's in kaart te brengen en op basis van de risico's een gepaste aanpak te hanteren.

   Bij de kmo-portefeuille zijn er twee grote risico's
   - de subsidie wordt aangevraagd door een entiteit die geen gebruik kan maken van de kmo-portefeuille (bijv. een vzw of een buitenlandse onderneming)
   - de subsidie wordt gebruikt voor het inkopen van een dienst die niet gesubsidieerd kan worden.

   Wat betreft het eerste risico (de aanvrager komt niet in aanmerking voor subsidie) kunnen we bij de kmo-portefeuille terugvallen op de mogelijkheden die de geautomatiseerde applicatie biedt. Om in aanmerking te komen voor steunmaatregelen binnen de kmo-portefeuille, moeten de aangevraagde diensten ingekocht worden door:
   - beoefenaars van vrije beroepen;
   - een kleine of middelgrote onderneming zoals gedefinieerd door de Europese kmo-definitie

   op voorwaarde dat de steunverkrijgers cumulatief aan volgende voorwaarden voldoen:
   - een vestiging (en bijhorende werkenden) hebben gelegen in het Vlaams Gewest;
   - een onderneming zijn in de privé-sector (waarbij participatie administratieve overheid < 25%);
   - een onderneming zijn met een aanvaardbare hoofdactiviteit.

   Via de module 'INKOM' (een onderdeel van de applicatie kmo-portefeuille) kan de onderneming of de (schriftelijk) gemachtigde van de onderneming zich registreren als steunaanvrager. De steunaanvrager vult zijn ondernemingsnummer in en automatisch worden de gekoppelde gegevens m.b.t. de kmo-definitie (opgeladen uit het MAGDA-platform, dat gegevens ophaalt uit KBO) in het systeem ingebracht. De gegevens die opgehaald worden uit MAGDA zijn niet aanpasbaar. Buitenlandse ondernemingen, grote ondernemingen of ondernemingen met een rechtsvorm of nacebelcode die niet in aanmerking komt voor ondersteuning met de kmo-portefeuille kunnen geen subsidieaanvraag indienen bij de kmo-portefeuille.

   Wat betreft het tweede risico (de dienst komt niet in aanmerking voor subsidie) is er een onderverdeling van risico's.
   - administratieve inbreuken waardoor de dienst niet gesubsidieerd kan worden (bijv. retro-actieve subsidieaanvragen, geen afdoende verslaggeving,..)
   - oneigenlijk gebruik: bijvoorbeeld subsidiëren van andere activiteiten dan opleiding of advies
   - misbruik waarbij de dienstverlening deels wordt geënsceneerd om onterecht subsidie op te strijken

   Voor het beheersen van de risico's uit de tweede categorie wordt op een getrapte manier gewerkt.

1.1. Sensibilisering

In de eerste plaats is het van belang om sensibiliserend te werken. Uit ervaring blijkt dat administratieve inbreuken of zelfs oneigenlijk gebruik van de kmo-portefeuille vaak voorkomt uit onwetendheid en een te beperkte kennis van de kmo-portefeuille richtlijnen. Om dit te voorkomen wordt een actief communicatiebeleid gevoerd en werd in 2013 een nieuwe registratieprocedure voor dienstverleners geïntroduceerd.

Om geregistreerd te worden als dienstverlener van de kmo-portefeuille moet de kandidaat-dienstverlener een audit doorlopen bij een aangesteld auditbureau. Tijdens de audit toetst de auditor af in hoeverre de kandidaat-dienstverlener voldoet aan de 'kmop-norm', een door de Vlaamse overheid vastgelegd aantal specifieke voorwaarden waaraan de dienstverlener moet voldoen. De criteria die opgenomen zijn in de kmop-norm zijn algemene kwaliteitscriteria op organisatieniveau en specifieke projectgebonden criteria voor de kmo-portefeuille. Concreet zal een dienstverlener die wenst geregistreerd te worden voor de kmo-portefeuille moeten aantonen dat zijn organisatie:

- een activiteit uitoefent die gesubsidieerd kan worden met de kmo-portefeuille;
- weet welke dienstverlening wel, dan niet gesubsidieerd kan worden.

Eens geregistreerd moeten de dienstverleners per steunaanvraag controleren of de dienstprestatie voldoet aan de definitie van opleiding of advies en of aan de steunvoorwaarden voldaan is.

Naast de actieve sensibilisering van de dienstverlener bij de registratie kunnen kmo's en dienstverleners ook dagelijks met al hun vragen over de kmo-portefeuille terecht bij de Vlaamse infolijn of via het algemeen emailadres kmo-portefeuille@vlaanderen.be. In 2016 heeft de Vlaamse infolijn 20.839 oproepen in verband met de kmo-portefeuille ontvangen.

1.2. Permanente monitoring

Naast de sensibiliseringsacties wordt de kmo-portefeuille permanent gemonitord. Op wekelijkse basis wordt het aangevraagde en toegekende subsidiebedrag opgevolgd via interne dashboards. Onregelmatigheden die op basis van de permanentie monitoring worden geïdentificeerd geven aanleiding tot een diepgaander onderzoek via een gerichte datacontrole.

1.3. Gerichte datacontroles

Om oneigenlijk gebruik of misbruik te identificeren hebben we naast de permanente monitoring ook gerichte data-controles waarbij het gebruik van de kmo-portefeuille wordt bekeken. Het feit dat de kmo-portefeuille een volledig digitale maatregel is maakt dat we over zeer veel data beschikken.

Als uit een data-controle blijkt dat er een mogelijkheid is op oneigenlijk gebruik wordt er aan de inspectiedienst gevraagd om een gerichte controle ter plaatse uit te voeren. Dit is dus een zeer belangrijke nuance: het aantal controles ter plaatse zijn dus die gevallen waar op basis van voorgaande data analyse een grotere waarschijnlijkheid is om inbreuken vast te stellen. Het betreft dus gerichte inspecties.

Bij de controles door inspectie maken we een onderscheid in controles naar dienstverkrijgers en dienstverleners, en sinds 2013 ook auditbureaus.

Controles bij dienstverkrijgers liggen vaak in het verlengde van de controles bij de dienstverleners en dienen om de ontvangen stavingsdocumenten bij de dienstverleners te dubbelchecken.

Tabel 1. Controles door inspectie bij dienstverkrijgers

	Aantal Controles
2012	**3**
2013	**27**
2014	**27**
2015	**13**
2016	**44**
Eindtotaal	**114**

Tabel 2. Controles door inspectie bij dienstverleners

	Aantal Controles
2011	**76**
2012	**38**
2013	**11**
2014	**24**
2015	**3**
2016	**15**
Eindtotaal	**167**

Tabel 3. Controles bij auditbureaus

	Aantal Controles
2014	**2**
2016	**1**
Eindtotaal	**3**

2. Een controle kan voor de dienstverleners bij vaststelling van inbreuken volgende resultaten hebben:
    - De dienstverlener wordt uitgenodigd voor een hoorzitting;
    - Tussen de dienstverlener en de administratie wordt een herstelplan opgemaakt;
    - De dienstverlener verliest zijn registratienummer van de kmo-portefeuille;
    - De onterecht toegekende subsidie wordt teruggevorderd van de dienstverlener;
    - De dienstverlener verliest zijn registratienummer en de subsidie wordt teruggevorderd.

Tabel 4. Resultaten van de onderzoeken naar dienstverleners

Aantal Dossiers	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Eindtotaal**
geen inbreuken vastgesteld	12	6	2	3			23
herstelplan		4	1	7			12

hoorzitting	16	7	3		2	1	29
terugvordering	19	5		2		2	28
uitsluiting	12	13	3	9			37
uitsluiting en terugvordering	17	3	2	3			25
Eindtotaal	**76**	**38**	**11**	**24**	**2**	**3**	**154**

3. In totaal werd er sinds 2011 2.011.101,25 euro subsidie teruggevorderd van de dienstverleners.

Tabel 5. Teruggevorderde steun per jaar van afwerking van het inspectierapport

	bedrag terugvordering
2011	**€ 1.360.354,29**
2012	**€ 368.299,36**
2013	**€ 58.153,65**
2014	**€ 73.643,95**
2015	**€ 0,00**
2016	**€ 150.650,00**
Eindtotaal	**€ 2.011.101,25**

4. Het aantal dienstverleners waarvan de erkenning (sinds 1 april 2016 registratie genoemd) werd ingetrokken naar aanleiding van de controleopdracht door inspectie is 62. In onderstaande tabel kunt u de verdeling per jaar terugvinden.

Tabel6. Uitgesloten dienstverleners per jaar

	in behandeling	uitsluiting
2011		29
2012		16
2013		5
2014		12
2015	1	0
2016	12	0
Eindtotaal	**13**	**62**

5. Om de kmo-portefeuille als instrument beheersbaar te houden wordt nauw samengewerkt met en verantwoordelijkheden gelegd bij de dienstverleners. Niet het advies of de opleiding op zich wordt gescreend maar de dienstverlenende organisatie wordt aan een audit onderworpen. Hiervoor wordt op een getrapte manier gewerkt.

    - Om geregistreerd te worden als dienstverlener van de kmo-portefeuille moet de kandidaat-dienstverlener een audit doorlopen bij een aangesteld auditbureau. Tijdens de audit toetst de auditor af in hoeverre de kandidaat-dienstverlener voldoet aan de 'kmop-norm', een door de Vlaamse overheid vastgelegd aantal specifieke voorwaarden waaraan de dienstverlener moet voldoen. De criteria die opgenomen zijn in de kmop-norm zijn algemene kwaliteitscriteria op organisatieniveau en specifieke projectgebonden criteria voor de kmo-portefeuille. Concreet zal een dienstverlener die wenst geregistreerd te worden voor de kmo-portefeuille moeten aantonen dat zijn organisatie:

- een activiteit uitoefent die gesubsidieerd kan worden met de kmo-portefeuille;
- weet welke dienstverlening wel, dan niet gesubsidieerd kan worden.

- Eens geregistreerd moeten de dienstverleners per steunaanvraag controleren of de dienstprestatie voldoet aan de definitie van opleiding of advies en of aan de steunvoorwaarden voldaan is.

6. Na de lancering van de vernieuwde kmo-portefeuille op 1 april 2016 (waar uiteraard veel capaciteit aan besteed is) werd de opdracht gegeven om de huidige data analyse werking te analyseren en te bekijken waar er ruimte is voor verbetering, eventueel in samenwerking met externe partners. Dit traject is lopende en tegen de zomer worden daar resultaten verwacht.

7. De subsidie dient om de kmo's te ondersteunen, niet de dienstverleners. Ik heb daarom aan mijn administratie gevraagd om een nieuwe methodiek voor datamonitoring uit te werken. In 2017 zal daarvoor de bestaande databank van dienstverleners verder worden geoptimaliseerd zodat:

   - het aanbod van gesteunde dienstverlening via de kmo-portefeuille naar de eindgebruikers (de kmo's) beter en duidelijker wordt ontsloten;
   - de data naar het beleid toe beter verwerkbaar zijn;
   - een beter inzicht wordt verkregen in de gesteunde projecten met de kmo-portefeuille zonder de administratieve drempel voor de kmo's te verhogen.